

Mediawijsheid



Gezonde School

GGD Gelderland-Zuid

Primair Onderwijs

Kinderen groeien op in een digitaal tijdperk. School en thuis lopen daardoor steeds meer in elkaar over. Het begeleiden van kinderen in het omgaan met sociale media is daarmee ook een taak van scholen geworden. Vooral zelfbeheersing en begrenzing moeten kinderen leren. Het jong aanleren van bewust mediagebruik, zorgt voor een gezonde balans op de lange termijn.

GGD Gelderland-Zuid houdt zich vooral bezig met de gezondheidsaspecten van mediawijsheid. Denk hierbij aan cyberpesten, sexting, social media- en gameverslaving.



Cijfers

In 2017 voerde GGD Gelderland-Zuid de Kindermonitor uit. Ouders met een kind op het PO beantwoordden vragen over hun kind, over gezondheid, welbevinden, leefstijl en opvoeding. Ook het thema "Mediawijsheid" kwam aan bod. De belangrijkste resultaten van kinderen van 4-12 jaar leest u hieronder.

- **Beeldschermgebruik:** Voor kinderen geldt het advies om maximaal 2 uur per dag te besteden aan internet, tv kijken of gamen. Toch zit 1 op de 3 kinderen meer dan 2 uur per dag achter of voor een beeldscherm. 63% van de ouders heeft regels en afspraken over beeldschermgebruik.
- **Slapen:** Het kijken naar een beeldscherm voor het slapen, kan slaapproblemen veroorzaken. Ruim een kwart van de kinderen gebruikt vaak of altijd een beeldscherm in het uur voordat het gaat slapen en 17% regelmatig. Bijna 20% doet dit nooit.
- **Zorgen van ouders:** 3% van de ouders maakt zich zorgen over het gebruik door kind van sociale media, computerspelletjes/games.
- **Praten met kind:** Ruim de helft van de ouders praat altijd/meestal wel met hun kind over wat hij/zij op internet ziet.



Gezonde School-aanpak

Met de Gezonde School-aanpak levert u een bijdrage aan een gezonde ontwikkeling van uw leerlingen en personeel. Daarmee werkt u duurzaam aan betere leerprestaties, want gezonde leerlingen en leerkrachten presteren beter. Onderzoek heeft dit aangetoond. Werken met de Gezonde School-aanpak betekent dat u op vier niveaus werkt aan uw gezondheidsdoel, zodat u maximaal effect behaalt. We noemen deze niveaus ook wel de '4 Gezonde School-pijlers'.

1. Educatie

Steeds meer scholen gaan aan de slag met 21ste eeuwse vaardigheden. Wat moeten kinderen nú leren om optimaal voorbereid te zijn op de samenleving in de 21ste eeuw? Kennis van media en de werking ervan maken daar onderdeel van uit. Neem mediawijsheidop in het lesprogramma.

2. Fysieke en sociale omgeving

De grens tussen school en thuis is online niet meer te trekken. Gesprekken die in de klas beginnen, gaan verder op WhatsApp. En een pesterij die op internet begint, stopt niet bij de schooldeur. Ouders en school kunnen elkaar helpen en versterken in de mediaopvoeding door het maken van afspraken en het stellen van grenzen. Mediawijsheid houdt veel ouders bezig. Het is daarom belangrijk ouders te betrekken. Zoekt u een geschikte ouderavond? Kijk eens op de website van [Bureau Jeugd en Media, Socialmediawijs](#) en de [Nationale academie voor Media en Maatschappij](#). Wilt u ouders informeren? Stuur hen dan eens de tips en e-cursus van www.jekindopinternet.nl.

3. Signaleren

Het is belangrijk als school alert te zijn op ongewenst gedrag, ook wanneer dat zich online afspeelt. Praat met leerlingen over wat wel en niet mag. Zo weet u wat er speelt. Het herkennen van risicofactoren helpt bij het beoordelen van gedrag. Signalen kunnen bijvoorbeeld in een zorgteam besproken worden. Voor leerlingen is het belangrijk te weten bij wie ze op school terecht kunnen.

4. Beleid

Het formuleren van eigen beleid en regels helpt om mediawijsheid en de visie daarop te verankeren op school. In het ideale geval zijn er duidelijke (gedrags)regels over internet en media-gebruik. Op www.kennisnet.nl is veel informatie te vinden over de inzet van ICT in het onderwijs. Ook op de website van School en Veiligheid is aandacht voor afspraken over sociale media.

Welke onderwerpen kunnen in het mediaprotocol of schoolveiligheidsplan staan?

- Regels over het gebruik van internet
- Regels over cyberpesten en mediagedrag
- Privacyregels met betrekking tot internetgebruik
- Afspraken over het wel of niet meenemen van digitale apparatuur naar school en in de klas
- Wat mag er wel en niet op sociale media over school of leerlingen geplaatst worden?
- Controle op het naleven van regels en maatregelen bij overtreding

Advies en ondersteuning van de GGD

De adviseurs Gezonde School begeleiden scholen bij het werken aan een Gezonde School. We geven advies, denken mee en laten goede voorbeelden zien. De adviseur Gezonde School:

- Koppelt onderzoeksgegevens terug in een schoolprofiel.
- Helpt bij de inventarisatie van deze gegevens en het bepalen van prioriteiten.
- Adviseert bij het bepalen van strategieën en effectieve programma's.
- Adviseert en ondersteunt bij het ontwikkelen van draagvlak voor een Gezonde School.
- Neemt desgewenst deel aan de betrokken werkgroep.
- Ondersteunt bij het opstellen van het gezondheidsbeleid/schoolplan.
- Helpt bij het aanvragen van subsidies.

Programma's van de GGD

Scholen kunnen de toolkit [verantwoord beeldschermgebruik](#) gebruiken. Hierin vindt u tips hoe u passende (voorzorgs-)maatregelen kunt nemen om de gezondheidsrisico's van beeldschermgebruik te verkleinen. Er is ook een voorbeeld beleidsplan beschikbaar.



Materialen en methodes

- Doe als school bijvoorbeeld mee aan de [Week van de Mediawijsheid](#)
- De website www.mediawijsheid.nl is een wegwijzer voor veilig en slim mediagebruik.
- Het [Nationaal Media Paspoort](#) biedt een doorlopende leerlijn.
- www.mediawijzer.net is een platform voor professionals
- www.hoezomediawijs.nl biedt basiskennis aan kinderen vanaf 10 jaar d.m.v. betrouwbare informatie, educatieve filmpjes en doe-opdrachten.
- Op www.socialmediawijs.nl vindt u een positief social media protocol
- Op www.mediaopvoeding.nl kunt u vragen stellen aan deskundigen.
- De toolbox [media opvoeding](#) van het NJI biedt producten voor jeugdwerkers en ouders.
- De regionale/lokale bibliotheek heeft vaak een Lees- en mediacoach, waaraan scholen mee kunnen samenwerken.
- [Bureau Halt](#) geeft lessen over sociale media en online veiligheid op PO en VO scholen.

Aan de slag?

Wilt u ook een Gezonde School worden?

Ga naar www.gezondeschoolgelderlandzuid.nl en neem contact op met de adviseur Gezonde School uit uw gemeente.

